

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ЦЕНТР ПЕРЕПІДГОТОВКИ ТА ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ**

ВОЙТЕНКО ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА

**«ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ
І РУХУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ»
(на матеріалах ТОВ «Чернігівський елеватор»)**

**Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
ОПП «Облік і оподаткування»**

**АВТОРЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеню «магістр»**

Чернігів 2020

Кваліфікаційною роботою є рукопис

Робота виконана на кафедрі бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту
Національного університету «Чернігівська політехніка»

Науковий керівник: к.е.н., доцент КЛИМЕНКО Тетяна Вікторівна, доцент
кафедри бухгалтерського обліку, оподаткування та аудиту Національного
університету «Чернігівська політехніка»

Захист відбудеться «22» грудня 2020 р. о 9.00 год. на засіданні Екзаменаційної
комісії у Національному університеті «Чернігівська політехніка»

Завідувач кафедри бухгалтерського обліку,
оподаткування та аудиту
к.ф.-м.н., доцент

Юрченко М.Є.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Визначальне місце в господарській діяльності кожного підприємства займають виробничі запаси, і жоден виробничий процес не може відбутися без них, тому важливим є питання організації ефективної системи їх обліку. Їх особливістю є одноразове використання в процесі виробництва, перенесення всієї вартості на собівартість виготовленої продукції (виконаних робіт, наданих послуг).

Матеріальні затрати становлять майже 2/3 собівартості продукції, тому від якості відображення в обліку та фінансовій звітності операцій із виробничими запасами, від ефективності контролю за збереженням матеріальних ресурсів, раціональним використанням їх у виробництві, залежить правильність визначення основних показників, які визначають фінансові результати діяльності підприємства, а також його реальний фінансовий стан.

Дослідження сутності виробничих запасів справедливо відноситься до низки найважливіших проблем теорії бухгалтерського обліку, обумовлених високою практичною необхідністю їх раціонального використання суб'єктами господарювання. Значний внесок у розвиток теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку та аналізу виробничих запасів зробили вітчизняні вчені: М. Бондар, М. Білуха, Ф. Бутинець, О. Галенко, С. Голов, Я. Крупка, О. Кундря-Висоцька, В. Ловінська, В. Лінник, Є. Мних, П. Микитюк, М. Пушкар, В. Сопко, В. Швець та інші.

Забезпечення якості облікової інформації щодо руху виробничих запасів є актуальною, об'єктивною необхідністю сьогодення, тому потребує подальшого опрацювання методичні і практичні аспекти обліку та аналізу ефективності управління виробничими запасами на підприємствах.

Метою дослідження є узагальнення теоретичних і практичних аспектів обліку, аналізу та контролю наявності та руху виробничих запасів та розробка рекомендацій щодо вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління ними.

Для досягнення визначеної мети в роботі поставлені та вирішені такі завдання:

- розкрити економічну сутність виробничих запасів та їх класифікацію;
- дослідити основні елементи облікової політики щодо виробничих запасів підприємства та методичний підхід до їх оцінки;
- визначити порядок документального оформлення наявності та руху виробничих запасів;
- розглянути нормативно-правове забезпечення обліку виробничих запасів в Україні;
- проаналізувати організаційну структуру та надати фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Чернігівський елеватор» на основі розрахунку системи фінансових показників;
- оцінити організацію обліку в цілому на підприємстві та положення облікової політики щодо виробничих запасів, а також порядок документального

оформлення їх руху;

- розглянути порядок проведення інвентаризації запасів на досліджуваному підприємстві;

- проаналізувати наявність і рух виробничих запасів та ефективність управління ними на ТОВ «Чернігівський елеватор»;

- розробити рекомендації із удосконалення облікової політики щодо виробничих запасів підприємства;

- навести пропозиції, спрямовані на підвищення ефективності контрольних процедур щодо виробничих запасів на ТОВ «Чернігівський елеватор».

Об'єктом дослідження є процес організації обліку, аналізу та контролю виробничих запасів на підприємстві.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та практичні аспекти обліку, аналізу та контролю виробничих запасів підприємства.

Методи дослідження. У процесі дослідження використані загальнонаукові та спеціальні методи дослідження, зокрема: аналіз, синтез, індукції, порівняння, групування, узагальнення, комплексний метод, інші прийоми дослідження економічних процесів.

Інформаційною базою дослідження є нормативно-правові акти, які регулюють організацію обліку виробничих запасів підприємства в Україні, дані первинного обліку виробничих запасів та фінансової звітності ТОВ «Чернігівський елеватор», наукові роботи вітчизняних і зарубіжних учених тощо.

Практичне значення одержаних результатів. Основні результати дослідження спрямовані на вдосконалення методики й практики системи обліку виробничих запасів підприємства, а також на підвищення ефективності управління ними.

Апробація результатів дослідження. Основні положення та результати кваліфікаційної роботи доповідалися і обговорювалися на VI Міжнародній науково-практичній конференції «Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку» (м. Чернігів, НУ «Чернігівська політехніка», 27 листопада 2020 р.).

Публікації. За результатами дослідження опубліковані тези доповіді:

Войтенко В.О. Порівняльна характеристика міжнародних і національних стандартів обліку запасів. *Бухгалтерський облік, оподаткування, аналіз і аудит: сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку* : VI Міжнародна науково-практична конференція (м. Чернігів, 27 листопада 2020 р.) : тези доповідей. – Чернігів : НУ "Чернігівська політехніка", 2020. 128 с. С. 20-21.

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків.

Основний зміст роботи викладено на 74 сторінках друкованого тексту. Робота містить 22 таблиці, 4 рисунки, 5 додатків. Список використаних джерел налічує 80 найменувань, поданих на 9 сторінках.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

У вступі розкрита актуальність теми кваліфікаційної роботи, встановлено мета і завдання, предмет і об'єкт, методи та інформаційна база дослідження, також подано структуру роботи.

У першому розділі «Теоретичні основи обліку виробничих запасів підприємства» досліджено економічну сутність виробничих запасів, основні положення щодо їх обліку, порядок оцінки виробничих запасів і документального оформлення їх руху, розглянуто нормативно-правове забезпечення обліку запасів в Україні.

Обґрунтоване важливе місце виробничих запасів у забезпеченні господарської діяльності підприємства, зокрема виробничого процесу. Виділені їх сутнісні характеристики, які визначають економічну сутність виробничих запасів: мають прямий або непрямий зв'язок з виробничим процесом; матеріально-речова форма; споживання та/або використання у виробничому процесі; можливість перетворення у грошові кошти за період, що не перевищує одного року (або операційного циклу).

Наведено трактування категорії «запаси» згідно положень чинного законодавства, а також представлено групування запасів у цілому та виробничих запасів за їх цільовим призначенням. Дослідження економічної сутності виробничих запасів показало, що для одних виробничих запасів характерно перетворення в нові види матеріальних цінностей, для інших характерно тільки зміна їх форми і розмірів, для третіх – входження в новий виріб без будь-яких змін, для четвертої – їх участь у виготовленні нової продукції, без збільшення хімічного складу або ваги цієї продукції.

Сформульовані основні завдання обліку виробничих запасів, серед яких: регулярний контроль за збереженням запасів та їх витрачанням, правильна та своєчасна реєстрація документів щодо руху запасів, регулярна звірка фактичної наявності запасів у місцях зберігання із даними бухгалтерського обліку. Узагальнені вимоги до ведення бухгалтерського обліку запасів (безперервності, суцільності, оперативності, своєчасності обліку, відповідності синтетичного обліку даним аналітичного обліку, відповідності даних складського та оперативного обліку тощо).

Визначені особливості оцінки виробничих запасів: наведені критерії їх визнання активом, порядок визначення первісної вартості при різних варіантах надходження запасів, узагальнені витрати, які не включаються у первісну вартість. Охарактеризовані визначені законодавством методи оцінки виробничих запасів у разі їх вибуття (ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої собівартості, собівартості перших за часом надходження запасів (ФІФО), за ціною продажу, нормативних витрат).

Узагальнені основні первинні документи та облікові регістри, підстави їх оформлення, пов'язані з наявністю та рухом виробничих запасів. Наведені основні вимоги, яких необхідно дотримуватися при відпуску запасів у виробничий процес (запаси мають обліковуватись за вагою, обсягом, масою

відповідно до нормативів витрат на визначений обсяг виробництва; відпуск запасів, як правило, повинен здійснюватися у межах попередньо встановлених лімітів відділом матеріально-технічного постачання чи плановим відділом; з головним бухгалтером повинні узгоджуватися списки осіб, яким надано право отримувати зі складів запаси, а також отримуються зразки їх підписів).

Розглянуті основні нормативно-правові акти, які регламентують організацію та ведення обліку виробничих запасів в Україні. Надано коротку характеристику структурі та змісту Положенню (стандарту) бухгалтерського обліку 9 та Методичним рекомендаціям з бухгалтерського обліку запасів. Відображено положення Національного (положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» щодо порядку відображення інформації про запаси в цілому та про виробничі запаси у фінансовій звітності, а також особливості її відображення у примітках до фінансової звітності.

Визначено, що Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств та організацій передбачено рахунки Класу 2 «Запаси», для узагальнення інформації про наявність та рух запасів, зокрема для обліку виробничих запасів підприємства повинні відкривати рахунок 20 «Виробничі запаси». Наведено особливості відображення виробничих запасів, які прийняті підприємством на відповідальне зберігання, переробку, комісію, на позабалансових рахунках.

У другому розділі роботи «Дослідження організації обліку та аналіз наявності і руху виробничих запасів на ТОВ «Чернігівський елеватор» надано фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Чернігівський елеватор», оцінено облікову політику підприємства в цілому й щодо обліку виробничих запасів, а також систему їх внутрішнього контролю, проаналізовано наявність, рух та ефективність управління виробничими запасами.

Об'єкт дослідження розглянуто на основі даних ТОВ «Чернігівський елеватор», яке займається наданням послуг з сушки, доробки, зберігання та перевезення зерна. Для здійснення своєї діяльності товариство самостійно розпоряджається своїм майном, створює власну виробничу базу, планує, організовує та здійснює всі види дозволеної діяльності, укладає угоди і договори із контрагентами тощо.

Встановлено, що керівництво проводило недостатньо ефективне управління підприємством, адже його прибутковість зменшувалася. Спостерігався високий рівень витрат на 1 грн наданих послуг, скорочення продуктивності праці та віддачі основних засобів. У структурі майна переважали основні засоби підприємства та дебіторська заборгованість, був низький рівень ліквідності балансу. Підприємство є фінансово стійким, проте відмічаємо значну частку поточних зобов'язань. У цьому контексті, можна зауважити на необхідності розробки заходів щодо підвищення ефективності управління оборотними активами в цілому, а також виробничими запасами.

Виявлено, що на підприємстві ведення обліку здійснюється згідно норм чинного законодавства, розроблене та затверджене Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор».

Досліджені основні елементи облікової політики підприємства: вказані межі суттєвості для статей фінансової звітності, критерії визнання основних засобів МНМА, методи нарахування амортизації необоротних активів, методи оцінки вибуття запасів, методи оцінки транспортно-заготівельних витрат, порядок списання МШП та створення резерву сумнівних боргів, застосування рахунків класу 9 для обліку витрат тощо.

Констатовано, що для обліку наявності і руху виробничих запасів на підприємстві відкриті рахунки 20 «Виробничі запаси» та 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» з відповідними субрахунками, представлена їх характеристика.

Наведена кореспонденція рахунків, які відображають облік надходження та вибуття виробничих запасів на підприємстві. Зважаючи на специфіку діяльності підприємства, яке надає послуги з доробки зерна, розглянуто особливості обліку давальницької сировини, у тому числі обліку господарських операцій, згідно яких замовники послуг підприємства розраховуються з ним сировиною або готовою продукцією.

Досліджено порядок інвентаризації виробничих запасів на підприємстві, у тому числі особливості інвентаризації зерна. Встановлено, що документальне оформлення інвентаризації зерна відбувається вносяться до Інвентаризаційному описі (форма № Інв-4с.-г), розглянуто порядок оформлення результатів інвентаризації в разі виявлення зіпсованого зерна або відхилень фактичних даних від облікових та відображення Звіряльної відомості результатів інвентаризації ТМЦ (форма № Інв-18с.-г.).

Наведений перелік і характеристика первинних документів, які використовуються на досліджуваному підприємстві для відображення інформації про господарські операції з виробничими запасами.

Досліджено структуру запасів підприємства та виявлено, що у 2019 році переважала готова продукція, також значну частку займали виробничі запаси та МШП. Встановлено, що в 2017 році спостерігалися значні обсяги будівельних матеріалів, що пов'язані з реконструкцією елеватора, встановлення силосів італійської компанії Frame. Також виявлено, що частка матеріальних ресурсів у собівартості реалізованої продукції (послуг) зросла до 2/3 у 2019 році, зріс рівень матеріалоємності та зменшилася матеріаловіддача, що оцінюємо негативно. При цьому, динаміка коефіцієнта оборотності (коефіцієнт інтенсивності використання) вказує на прискорення оборотності виробничих запасів, а термін оборотності скоротився.

Визначені основні напрями вдосконалення управління виробничими запасами на підприємствах, які потребують подальшої розробки та реалізації: підвищення оперативності інформаційного забезпечення управління виробничими запасами підприємств; удосконалення системи автоматизації обліково-аналітичної роботи в управлінні виробничими запасами та обґрунтування раціональних методів проведення інвентаризації виробничих запасів; чітка організація обліково-контрольних процедур руху запасів підприємств (застосування прийомів обліку за центрами відповідальності,

заходів контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів).

У третьому розділі «Шляхи вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління виробничими запасами ТОВ «Чернігівський елеватор» розроблені рекомендації щодо вдосконалення облікової політики та підвищення ефективності контрольних процедур щодо виробничих запасів підприємства.

Досліджено особливості діяльності елеваторів та визначені види робіт, які вони виконують (аналіз прийнятого зерна в лабораторії, прийом зерна, очищення зерна від небажаних елементів, сушка зерна, зберігання зерна), що стало підґрунтям для вироблення рекомендацій із удосконалення облікової політики та системи управління виробничими запасами.

На основі дослідження особливостей виробничого процесу на елеваторах, запропоновано перелік можливих втрат зерна під час транспортування та технологічного процесу, який необхідно навести в додатку до Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор». Це дозволить точніше розраховувати собівартість готової продукції (зерна після доробки), яку елеватор отримує у якості плати за послуги, з урахування втрати зерна, а також передбачати можливі втрати у договорах складського зберігання зерна, які укладаються з сільськогосподарськими підприємствами – замовниками.

Дослідження змісту Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» в частині обліку виробничих запасів, довело необхідність його уточнення та доповнення. Відповідно, розроблено та наведено Проект Витягу з Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» щодо виробничих запасів, який розкриває такі положення: критерії визнання запасів активом; одиниця обліку; порядок відображення запасів в обліку; порядок визначення первісної вартості запасів; перелік витрат, які не включаються до первісної вартості запасів; оцінка запасів на дату балансу; аналітичний облік; метод оцінки запасів, які не замінюють один одного, при їх вибутті; метод оцінки інших запасів при їх вибутті; облік транспортно-заготівельних витрат; облік МШП.

У якості додатку до Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» запропоновано затвердити графік документообігу наявності та руху запасів з переліком документів, затверджених керівником, та визначити відповідальність посадових осіб за несвоєчасність їх оформлення і неправильність відображення інформації в них.

Узагальнені пропозиції щодо підвищення ефективності та оптимізації обліку виробничих запасів, серед яких: дотримання умов зберігання виробничих запасів; дотримання складськими працівникам регламенту приймання запасів; проведення інвентаризацій як на регулярній основі, так і позапланових; автоматизація ведення обліку складських залишків із застосуванням новітніх версій програмного забезпечення; впровадження якісних і технологічних засобів вимірювання виробничих запасів тощо.

Узагальнені вимоги до облікового процесу щодо виробничих запасів: розробити детальні інструкції конкретним виконавцям (у вигляді посадових інструкцій та графіку документообігу) про порядок і терміни їх реєстрації, з встановленням системи заохочень і покарань відповідно за дотримання та порушення цих норм і термінів; використання на всіх ділянках обліку уніфікованих форм документації; розробка системи автоматизації обліково-аналітичних робіт в управлінні виробничими запасами.

Розроблені рекомендації щодо вдосконалення системи контролю обліку виробничих запасів: визначені об'єкти контролю, комплекс розрахунково-аналітичних і методичних процедур внутрішнього контролю, напрями контролю, а також наведено алгоритм здійснення внутрішнього контролю процесу виробництва продукції, в якому виділено контрольні процедури щодо виробничих запасів.

Обґрунтовано необхідність доповнення Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» нормами щодо перевірки виробничих запасів. Наведена характеристика основних етапів проведення інвентаризації виробничих запасів із виділенням сукупності документів, які мають бути заповнені під час інвентаризації, та функцій бухгалтерії.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного узагальнення та систематизації теоретичних, методичних і практичних аспектів обліку, аналізу та контролю виробничих запасів підприємства встановлено наступне.

1. Обґрунтоване, що визначальне місце в господарській діяльності кожного підприємства займають виробничі запаси, тому важливим є питання організації ефективної системи їх обліку. Узагальнені сутнісні характеристики виробничих запасів, які визначають їх економічну сутність, наведено трактування категорії «запаси» згідно положень чинного законодавства, а також представлено групування запасів у цілому та виробничих запасів за їх цільовим призначенням.

2. Визначені основні завдання обліку виробничих запасів, серед яких: регулярний контроль за збереженням запасів та їх витрачанням, правильна та своєчасна реєстрація документів щодо руху запасів, регулярна звірка фактичної наявності запасів у місцях зберігання із даними бухгалтерського обліку. Узагальнені вимоги до ведення бухгалтерського обліку запасів, систематизовані особливості первісної оцінки виробничих запасів та методи оцінки виробничих запасів у разі їх вибуття. Охарактеризовані основні первинні документи та облікові регістри, підстави їх оформлення, пов'язані з наявністю та рухом виробничих запасів. Розглянуті нормативно-правові акти,

які регламентують організацію та ведення обліку виробничих запасів в Україні

3. Об'єкт дослідження розглянуто на основі даних ТОВ «Чернігівський елеватор», яке займається наданням послуг з сушки, доробки, зберігання та перевезення зерна. Встановлено, що керівництво проводило недостатньо ефективне управління підприємством, адже спостерігалось зниження його прибутковості, продуктивності праці та віддачі основних засобів, високий рівень витрат на 1 грн наданих послуг. У структурі майна переважали основні засоби підприємства та дебіторська заборгованість, був низький рівень ліквідності балансу. Підприємство є фінансово стійким, проте значна частка поточних зобов'язань.

4. Облікову політику підприємства оцінено як задовільну: ведення обліку здійснюється згідно норм чинного законодавства, розроблене та затверджене Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку. Встановлено, що бухгалтерський облік здійснюється бухгалтерією на чолі з головним бухгалтером. Досліджено основні елементи облікової політики підприємства та виявлена необхідність уточнення деяких з них.

5. Для обліку наявності і руху виробничих запасів на підприємстві відкриті рахунки 20 «Виробничі запаси» та 22 «Малоцінні та швидкозношувані предмети» з відповідними субрахунками, наведена їх характеристика, кореспонденція рахунків, які відображають облік надходження та вибуття виробничих запасів. Наведено особливості обліку давальницької сировини, у тому числі обліку господарських операцій, згідно яких замовники послуг підприємства розраховують з ним сировиною або готовою продукцією. Розглянуто порядок інвентаризації виробничих запасів на підприємстві, у тому числі особливості інвентаризації зерна. Охарактеризовані основні первинні документи, які використовуються на досліджуваному підприємстві для відображення інформації про операції з виробничими запасами.

6. Досліджено структуру запасів підприємства та виявлено, що у 2019 році переважала готова продукція, також значну частку займали виробничі запаси та МШП. Встановлено, що в 2017 році спостерігалися значні обсяги будівельних матеріалів, що пов'язані з реконструкцією елеватора, встановлення силосів італійської компанії Frame. Також виявлено, що частка матеріальних ресурсів у собівартості реалізованої продукції (послуг) зростає до 2/3 у 2019 році, зріс рівень матеріалоємності та зменшилася матеріаловіддача, що оцінюємо негативно. При цьому, динаміка коефіцієнта оборотності (коефіцієнт інтенсивності використання) вказує на прискорення оборотності виробничих запасів, а термін оборотності скоротився.

7. Досліджені особливості діяльності елеваторів та визначені види робіт, які вони виконують, що стало підґрунтям для вироблення рекомендацій із удосконалення облікової політики та системи управління виробничими запасами. Запропоновано перелік можливих втрат зерна під час транспортування та технологічного процесу, який необхідно навести в додатку до Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор». Це дозволить точніше розраховувати

собівартість готової продукції (зерна після доробки), яку елеватор отримує у якості плати за послуги, з урахування втрати зерна, а також передбачати можливі втрати у договорах складського зберігання зерна, які укладаються з сільськогосподарськими підприємствами – замовниками.

8. За результатами ознайомлення зі змістом Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» в частині обліку виробничих запасів, розроблено рекомендації щодо його уточнення та доповнення. Представлено Проект Витягу з Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку щодо виробничих запасів, який розкриває такі положення: критерії визнання запасів активом; одиниця обліку; порядок відображення запасів в обліку; порядок визначення первісної вартості запасів; перелік витрат, які не включаються до первісної вартості запасів; оцінка запасів на дату балансу; аналітичний облік; метод оцінки запасів, які не замінюють один одного, при їх вибутті; метод оцінки інших запасів при їх вибутті; облік транспортно-заготівельних витрат; облік МШП.

9. Рекомендовано в додатках до Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» навести затверджений графік документообігу наявності та руху запасів з переліком документів і визначити відповідальність посадових осіб за несвоєчасність їх оформлення та неправильність відображення інформації в них.

10. Узагальнені пропозиції щодо підвищення ефективності та оптимізації обліку виробничих, серед: дотримання умов зберігання виробничих запасів; дотримання складськими працівникам регламенту приймання запасів; проведення інвентаризацій як на регулярній основі, так і позапланових; автоматизація ведення обліку складських залишків із застосуванням новітніх версій програмного забезпечення; впровадження якісних і технологічних засобів вимірювання виробничих запасів тощо.

11. Розроблені рекомендації щодо вдосконалення системи контролю обліку виробничих запасів: визначені об'єкти контролю, комплекс розрахунково-аналітичних і методичних процедур внутрішнього контролю, напрями контролю, а також наведено алгоритм здійснення внутрішнього контролю процесу виробництва продукції, в якому виділено контрольні процедури щодо виробничих запасів. Обґрунтовано необхідність доповнення Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку нормами щодо перевірки виробничих запасів та наведена характеристика основних етапів проведення інвентаризації виробничих запасів.

АНОТАЦІЯ

Войтенко В.О. Організація обліку та аналіз наявності і руху виробничих запасів (на матеріалах ТОВ «Чернігівський елеватор»).– Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеню «магістр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування» ОПП «Облік і оподаткування». – Національний університет «Чернігівська політехніка». – Чернігів, 2020.

У роботі досліджено економічну сутність виробничих запасів, наведені їх види. Сформульовані завдання, особливості та вимоги до організації обліку виробничих запасів, підходи до оцінювання їх первісної вартості та оцінки при вибутті, документального оформлення руху виробничих запасів. Розглянуті основні нормативно-правові акти, що регулюють порядок обліку та контролю виробничих запасів в Україні.

Надано фінансово-економічну характеристику діяльності ТОВ «Чернігівський елеватор», проаналізовано його фінансовий стан. Досліджено організацію обліку на підприємстві в цілому та облікову політику щодо виробничих запасів, процедуру їх інвентаризації та документального оформлення операцій. Проведено аналіз стану та ефективності управління виробничими запасами.

Розроблені рекомендації щодо вдосконалення облікової політики та підвищення ефективності контрольних процедур щодо виробничих запасів підприємства. Запропоновано уточнити зміст Положення про облікову політику та організацію бухгалтерського обліку ТОВ «Чернігівський елеватор» в частині обліку виробничих запасів, затвердити графік документообігу наявності та руху запасів з переліком відповідних документів та визначити відповідальність посадових осіб за своєчасність їх оформлення і правильність відображення інформації в них, наведена характеристика основних етапів проведення інвентаризації виробничих запасів із виділенням сукупності документів, які мають бути заповнені під час інвентаризації, та функцій бухгалтерії.

Ключові слова: виробничі запаси, облік, аналіз, контроль, інвентаризація, первісна вартість, матеріаловіддача.